

Załącznik nr 3
do wniosku o wszczęcie postępowania
w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego

Autoreferat

1. **Imię i nazwisko:** Beata Rogowska-Rajda

2. **Posiadane dyplomy, stopnie naukowe lub artystyczne – z podaniem podmiotu nadającego stopień, roku ich uzyskania oraz tytułu rozprawy doktorskiej.**
 - 1) magister ekonomii – tytuł uzyskany w 2001 r. na Wydziale Ekonomii Akademii Ekonomicznej w Krakowie
Temat pracy magisterskiej: *„Specyfika gospodarki finansowej zakładów ubezpieczeniowych”*, promotor – prof. dr hab. Stanisława Surdykowska
 - 2) absolwentka studiów podyplomowych w zakresie Podatków w Wyższej Szkole Bankowej w Poznaniu, dyplom uzyskany w 2002 r.,
Temat pracy podyplomowej: *„Ulgi w spłacie zobowiązań podatkowych w świetle ustawy Ordynacji podatkowej”*, promotor – mgr Michał Sapa
 - 3) absolwentka Prawno-administracyjnych studiów podyplomowych dla funkcjonariuszy celnych i urzędników skarbowych organizowanych na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego, dyplom uzyskany w 2008 r.
Temat pracy dyplomowej: *„Instytucja indywidualnych interpretacji przepisów prawa podatkowego w świetle Ordynacji podatkowej”*, promotor – prof. dr hab. Czesław Martysz,
 - 4) absolwentka studiów doktoranckich w Akademii Ekonomicznej w Katowicach, dyplom uzyskany w 2009 r.
 - 5) doktor nauk ekonomicznych w zakresie ekonomii – tytuł uzyskany w 2012 r. na Wydziale Finansów i Ubezpieczeń Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach
Temat rozprawy doktorskiej: *„Podatek od wartości dodanej a swoboda przepływu towarów i świadczenia usług w ramach jednolitego rynku wewnętrznego Unii Europejskiej”*, promotor – prof. dr hab. Teresa Famulska, recenzenci – prof. UMCS dr hab. Jolanta Szolno-Koguc i prof. dr hab. Krystyna Znaniecka.

Praca doktorska została zakwalifikowana do dziedziny nauk społecznych w dyscyplinie ekonomia, aczkolwiek miała ona charakter interdyscyplinarny – prawno-ekonomiczny. Trzy pierwsze rozdziały miały charakter analizy *stricte* prawniczej postawionego problemu badawczego (*Jednolity rynek wewnętrzny miejscem realizacji fundamentalnych swobód, Swoboda przepływu towarów i świadczenia usług na jednolitym rynku europejskim jako przesłanka harmonizacji podatkowej w Unii Europejskiej, Zharmonizowany system opodatkowania podatkiem od wartości dodanej obrotu towarowego i świadczenia usług w Unii Europejskiej*), natomiast w rozdziale czwartym dokonano analizy tego problemu w ujęciu ekonomicznym (*Analiza funkcjonowania systemu wymiany informacji w zakresie podatku od wartości dodanej w Unii Europejskiej w latach 2005-2010*).

3. Informacja o dotychczasowym zatrudnieniu w jednostkach naukowych lub artystycznych.

3.1. Jednostki naukowe

- 1) 2017-2020, 2023-2024 – wykładowca na Uniwersytecie Ekonomicznym w Katowicach, w tym na studiach podyplomowych
- 2) 2018 do nadal – adiunkt na Wydziale Nauk Ekonomicznych Uniwersytetu Warszawskiego
- 3) 2019 do nadal – wykładowca w Szkole Głównej Handlowej (występy gościnne), w tym na studiach podyplomowych
- 4) 2021-2023 – wykładowca na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie na studiach podyplomowych

3.2. Inne jednostki

- 1) 2001, 2003, 2004-2006 – Urząd Skarbowy w Żywcu, Pierwszy Urząd Skarbowy w Bielsku-Białej, specjalista
- 2) 2006-2007 – Pierwszy Urząd Skarbowy w Bielsku-Białej, Zastępca Naczelnika Urzędu
- 3) 2007-2010 – Izba Skarbowa w Katowicach, Biuro Krajowej Informacji Podatkowej, Naczelnik Wydziału Podatków Pośrednich

- 4) 2010-2017 – Ministerstwo Finansów, Departament Podatku od Towarów i Usług, Zastępca Dyrektora Departamentu
- 5) 2017-2019 – Ministerstwo Finansów, Departament Finansów Samorządu Terytorialnego, główny specjalista
- 6) 2019-2024 – Krajowa Informacja Skarbowa, Zastępca Dyrektora KIS
- 7) 2024 – nadal – Ministerstwo Finansów, Departament Polityki Podatkowej, Departament Systemu Podatkowego, Dyrektor Departamentu

3.3. Pozostała aktywność zawodowa

- 1) urzędnik służby cywilnej – mianowanie 15 września 2007 r.
 - 2) członek Komisji Egzaminacyjnych do przeprowadzania egzaminu sprawdzającego kwalifikacje osób ubiegających się o certyfikat księgowy w latach 2011-2014
 - 3) członek Państwowej Komisji Egzaminacyjnej do Spraw Doradztwa Podatkowego (dwie kadencje, 2010 – 2018)
 - 4) egzaminator w Komisji Egzaminacyjnej dla kandydatów na biegłych rewidentów od 2014 do nadal
 - 5) doradca podatkowy – wpis pod numerem 13106 w dniu 31 marca 2017 r.
 - 6) biegły sądowy przy Sądzie Okręgowym w Warszawie z zakresu finansów publicznych i podatków, w szczególności podatku VAT – kadencja 2018-2023 r.
 - 7) pełnomocnik Ministra Finansów, Krajowej Informacji Skarbowej i Dyrektora Izby Administracji Skarbowej we Wrocławiu przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej
 - 8) członek Rady Nadzorczej V kadencji w Aplikacjach Krytycznych Sp. z o.o. powołany na mocy uchwały Zwyczajnego Zgromadzenia Wspólników
- 4. Omówienie osiągnięcia, o którym mowa w art. 219 ust. 1 pkt 2 lit. a ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2023 r. poz. 742, z późn. zm.).**

4.1. Uwagi wstępne

Przedstawiona, jako wskazane wyżej osiągnięcie naukowe, monografia zatytułowana „**Wiążące informacje podatkowe. Przedmiot, podmiot, procedura wydawania,**

zaskarżalność”, opublikowana w wydawnictwie naukowym Wolters Kluwer, stanowi zwieńczenie indywidualnych badań prowadzonych od 2020 r. w zakresie dwóch z urzędowych instytucji wsparcia podatnika – wiążącej informacji akcyzowej i wiążącej informacji stawkowej. Badania te zostały oparte – jak cały mój dorobek naukowy – na dwóch dopełniających się aspektach aktywności zawodowej: pracy akademickiej oraz pracy urzędnika tworzącego, interpretującego oraz stosującego prawo, w tym w obszarze objętym monografią.

4.2. Uzasadnienie podjęcia badań

Współczesne przedsiębiorstwa funkcjonują w złożonym otoczeniu, które podlega różnorodnym i dynamicznym przemianom. Szczególnym elementem otoczenia pozarynkowego jest otoczenie podatkowe. Podatki i przepisy podatkowe określające zakres obciążeń i obowiązków nakładanych na przedsiębiorców mają istotne znaczenie dla prowadzonej przez nich działalności gospodarczej – zmniejszają bowiem w sposób przymusowy środki pozostające w ich dyspozycji. Nieuniknione jest zatem powstawanie pomiędzy otoczeniem podatkowym a przedsiębiorstwem napięć i sprzeczności, które w ostatecznym rozrachunku przekładają się na sytuację finansową podatnika i jego szeroko rozumiane bezpieczeństwo. Mnogość i duży stopień skomplikowania regulacji podatkowych są źródłem ryzyka podatkowego. Trudności we właściwym odczycie oraz zastosowaniu przepisów prawa podatkowego przez podmioty gospodarcze generują negatywne skutki w ich finansach. Aspekt ten w połączeniu z władcym charakterem działań organów podatkowych sprawia, że podatnicy poszukują instrumentów gwarantujących stabilizację obciążeń podatkowych poprzez zapewnienie przewidywalności urzędowych rozstrzygnięć oraz długofalowej trwałości dokonywanych rozliczeń i chętnie z nich korzystają. Do dyspozycji w tym zakresie mają m.in. następujące instytucje:

- interpretacje indywidualne przepisów prawa podatkowego,
- interpretacje ogólne,
- objaśnienia podatkowe,
- wiążące informacje,
- uprzednie porozumienia cenowe (APA),
- opinie zabezpieczające,
- umowy o współdziałanie oraz zawierane w ich ramach porozumienia podatkowe,
- porozumienia inwestycyjne.

Każdy z tych instrumentów ma swoją specyfikę i jest przeznaczony do różnych celów podatkowych, zabezpiecza inne potrzeby i daje gwarancje w wielu wymiarach. To podatnik decyduje, z których instrumentów skorzysta i w jakim zakresie. Przedmiotem badań (także moich) w doktrynie i judykaturze jest najczęściej instytucja interpretacji indywidualnych, która w obecnym kształcie funkcjonuje już ponad 15 lat (z pewnymi modyfikacjami). Pozostałe instytucje (z wyjątkiem APA i interpretacji ogólnych na wniosek) zostały wprowadzone w ostatnich 5 latach i nie doczekały się jeszcze kompleksowych analiz.

Instytucja wiążących informacji jawi się jako najciekawsza proceduralnie i merytorycznie. Jest ona bowiem pewnego rodzaju „krzyżówką” wielu rozwiązań prawnych – swoistą interpretacją indywidualną wydawaną po uprzednim przeprowadzeniu postępowania podatkowego, której istotą jednak jest klasyfikacja celna lub statystyczna. Wymaga zatem zupełnie innego spojrzenia interpretatora, który działa równocześnie w charakterze organu celnego lub statystycznego, zmuszonego w trakcie prowadzonego postępowania do kilkukrotnej zmiany perspektywy: z podatkowej na celno-statystyczną i z celno-statystycznej na podatkową. Ponadto często wymaga dodatkowego zanurzenia się w przepisy pozostające zupełnie poza sferą podatkową (np. przepisy o paszach czy nawozach). Do tego dochodzi niespotykane w prawie podatkowym związanie tą instytucją innych organów podatkowych, które w postępowaniu jurysdykcyjnym muszą przyjąć rozstrzygnięcie zawarte w wiążącej informacji jako niepoddające się dalszej weryfikacji. Nietypowe dla prawa podatkowego jest również przyznanie przez ustawodawcę podmiotom innym niż adresaci wiążącej informacji stawkowej (WIS) ochrony prawnej o bardzo szerokim zakresie (oznaczającej nawet zwolnienie z zapłaty podatku) na podstawie WIS zamieszczonych w Systemie Informacji Celno-Skarbowej EUREKA. Ochrona ta, co prawda, jest zawężona wyłącznie do towarów lub usług o tożsamym charakterze z towarami lub usługami objętymi WIS, zamieszczonej w EURECE, nie zmienia to jednak jej wyjątkowego, w prawie podatkowym, charakteru. Ochrona taka natomiast nie przysługuje w przypadku wiążącej informacji akcyzowej (WIA).

Zasygnalizowana powyżej specyfika stała się inspiracją do podjęcia przeze mnie kompleksowych badań nad kształtującą się dopiero – zarówno w doktrynie i judykaturze, jak i w praktyce – instytucją wiążących informacji o charakterze podatkowym: wiążącą informacją akcyzową (WIA) i – młodszą stażem – wiążącą informacją stawkową (WIS).

4.3. Założenia badawcze pracy

Podstawowym założeniem badawczym monografii było wielopłaszczyznowe ujęcie wiążących informacji, łączące ich aspekty teoretyczne, regulacyjne i praktyczne. Kluczowym była odpowiedź na cztery pytania badawcze:

- czy konstrukcja prawna systemu wiążących informacji jest dostosowana do zakładanych przez ustawodawcę celów,
- czy nowa instytucja zabezpiecza ochronę dla podatników w pełniejszym zakresie niż dotychczasowe instrumenty interpretacyjne,
- czy istniejące różnice pomiędzy wiążącymi informacjami o charakterze podatkowym są uzasadnione oraz
- czy istnieje potrzeba dalszych zmian i udoskonaleń w badanym obszarze.

4.4. Konstrukcja pracy

Założeniom badawczym podporządkowano treść i zakres monografii. Publikacja została podzielona na 17 rozdziałów, w których skupiono się na poszczególnych elementach tej instytucji, jak również jej otoczenia prawnego i instytucjonalnego. Z uwagi jednak na fakt, że zdecydowana większość tych elementów jest integralnie ze sobą powiązana, wzajemnie się przenika i uzależnia od tego wnioskowanie, w poszczególnych częściach opracowania dochodzi do wielokrotnego ich prezentowania, aczkolwiek zazwyczaj z innej perspektywy, jako tła kluczowego w danym rozdziale zagadnienia. Umożliwia to także uzyskanie pełnego obrazu w danej części badawczej, bez konieczności powracania do innej, celem domknięcia danego wnioskowania.

Po ogólnym zaprezentowaniu instytucji WIA i WIS umiejscowiono te instytucje w systemie wiążących informacji, zestawiając je z wiążącymi informacjami o charakterze celnym. Następnie skupiono się na organach podatkowych zobowiązanych do obsługi tych wiążących informacji (rozdział I). Kolejny rozdział poświęcono istocie wiążących informacji – klasyfikacjom statystycznym i celnym, dokonując równocześnie kwerendy przepisów podatkowych, w których te klasyfikacje są wykorzystywane (rozdział II). Kompleksowej analizie poddano w dalszej kolejności: przedmiot i podmiot wiążących informacji (rozdział III i IV), kwestię pobierania opłat (rozdział V) oraz procedurę wydawania informacji (rozdział VI).

Przeanalizowano szczegółowo również zasady publikacji wiążących informacji (rozdział VII), zaskarżalność (rozdział VIII), ważność (rozdział IX) oraz moc wiążącą (rozdział X) tych informacji. Niezbędne było także omówienie trybów dokonywania zmian i uchyleń wiążących informacji (rozdział XI) oraz rodzajów wydawanych w tych sprawach rozstrzygnięć (rozdział XII). Kolejne rozdziały zostały poświęcone wyspecyfikowaniu – na podstawie dokonanych wcześniej rozważań – podobieństw i różnic między WIA a WIS (rozdział XIII) oraz zestawieniu wiążących informacji z innymi dostępnymi podatnikowi instytucjami prawa podatkowego (rozdział XIV). Rozdział XV ogniskuje się wokół analizy danych statystycznych dotyczących wniosków o wydanie WIS i WIA oraz wydawanych rozstrzygnięć, w tym przez sądy administracyjne. Przedostatni rozdział dotyczy najnowszej zmiany w badanej instytucji, mianowicie elektronicznej, która niewątpliwie stwarza ogromne wyzwania, zarówno dla organu podatkowego wydającego WIA i WIS, jak i dla wnioskodawców oraz adresatów tych informacji (rozdział XVI). Przeprowadzona w pracy wieloaspektowa analiza umożliwiła wytyczenie kierunków zmian w zakresie wiążących informacji, które zostały zaprezentowane w ostatnim, XVII rozdziale. Monografię zamyka podsumowanie.

4.5. Źródła, okres i metody badawcze

Materiałem badawczym w monografii są przede wszystkim przepisy ustawy o podatku akcyzowym i ustawy o podatku od towarów i usług oraz przepisy ustawy – Ordynacja podatkowa, dotyczące wiążących informacji. Przeanalizowano także wszystkie zmiany dokonane w tych regulacjach od początku działania tych instytucji. Badaniem objęto też inne przepisy, w tym również unijne, związane w jakikolwiek sposób z instytucją wiążących informacji, w szczególności dotyczące klasyfikacji celnych i statystycznych. W sumie dokonano analizy blisko 100 krajowych i unijnych aktów prawnych oraz uzasadnień towarzyszących ich wprowadzeniu.

Studia wzbogacono o literaturę przedmiotu (blisko 100 opracowań), aczkolwiek zasygnalizowania wymaga brak na rynku wydawniczym pogłębionych opracowań dotyczących *stricto* analizowanej problematyki – jednostkowe artykuły krajowe mają bowiem bardzo ogólny i wybiórczy charakter. W konsekwencji przeważająca część rozważań w monografii ma charakter wyłącznie autorski.

Monografię uzupełniono również o dotychczasowe orzecznictwo sądów administracyjnych, dotyczące bezpośrednio i pośrednio tej tematyki. Przeanalizowano każdy wyrok sądu administracyjnego wydany w sprawie wiążących informacji. Uzupełniono również wnioski o tezy wynikające z orzeczeń Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) oraz opinie rzeczników generalnych. W sumie badaniem objęto ponad 130 orzeczeń wydanych przez judykaturę krajową i unijną. Przeanalizowano także blisko 30 tysięcy wydanych aktów w sprawie wiążących informacji pod kątem ilości wpływu, rodzaju wydanych aktów, ich publikacji, zaskarżalności (odwołania, zażalenia, skargi do wojewódzkich sądów administracyjnych i skargi kasacyjne do Naczelnego Sądu Administracyjnego), zastosowanych trybów tzw. autokontroli oraz wygaśnień z mocy prawa. Dostępne dane statystyczne pozwoliły ocenić skalę korzystania przez podatników z tej instytucji oraz jej rzeczywisty obraz. Analizą objęto dane pozyskane z Krajowej Informacji Skarbowej oraz Izby Administracji Skarbowej w Warszawie i we Wrocławiu. Z uwagi na pionierskie wyzwanie pełnej elektronizacji obsługi wiążących informacji zbadano również szczegółowo ramy prawne, w jakich zostały osadzone dwa kluczowe dla tych instytucji systemy teleinformatyczne Szefa KAS.

Okres badawczy został zdeterminowany okresem działania instytucji wiążących informacji. Obejmuje on zatem lata 2015–2023 – WIA została wprowadzona 1 stycznia 2015 r., a WIS – 1 listopada 2019 r. Stan prawny monografii datuje się na 1 kwietnia 2024 r. Wszechstronne analizy prowadzono – w zależności od potrzeby – metodą studiów literaturowych, studium przypadku, z wykorzystaniem metody historycznej, prawnoporównawczej i empirycznej.

4.6. Wyniki badań

Przeprowadzone w monografii badania pozwoliły na udzielenie odpowiedzi na wszystkie postawione pytania badawcze. Konkluzje są zawarte w Podsumowaniu monografii, które zostało pomyślane jako syntetyczne i dyskursywne przedstawienie wniosków wyprowadzonych przy rozważaniu poszczególnych tematów, prezentowanych zazwyczaj na zakończeniu poszczególnych rozdziałów.

Wiążące informacje podatkowe pojawiły się w polskim systemie podatkowym w 2015 r. wraz z wprowadzeniem WIA. Z uwagi na ograniczony zakres działania WIA wprowadzenie tej instytucji nie budziło istotnych wątpliwości, jak również nie było przedmiotem szerokiej dyskusji w doktrynie. Szeroka dyskusja towarzyszyła natomiast wprowadzeniu w 2019 r.

kolejnej wiążącej informacji – WIS. Z uwagi na powszechność podatku VAT, liczbę przedsiębiorców płacących ten podatek oraz ogromne zróżnicowanie stawek VAT i trudności w ich przyporządkowaniu instytucja ta rodziła duże oczekiwania oraz różne obawy, stawiono też jej konstrukcji wiele zarzutów. Praktyka pokazała, że obawy te i zarzuty nie potwierdziły się, a WIS zabezpiecza stabilność obrotu gospodarczego przez przedsiębiorców oraz marginalizuje ryzyko stosowania niewłaściwych stawek VAT, zapewniając ochronę w pełniejszym zakresie niż dotychczasowe instrumenty interpretacyjne. WIS z założenia ma chronić podatnika przed częstymi zmianami interpretacyjnymi, a nie przed częstymi zmianami prawa podatkowego. Podatnicy w postaci wiążących informacji zyskali dobre narzędzie do zabezpieczenia swojej sytuacji prawnopodatkowej. Charakter wiążących informacji zapewnia także w pełniejszym zakresie ochronę podatnikom niż dotychczasowe instrumenty interpretacyjne, stanowiąc bezspornie źródło uzasadnionych oczekiwań dla podatników, aczkolwiek zaprezentowane w monografii poglądy w tej kwestii zostaną niewątpliwie zweryfikowane w toku stosowania prawa przez sądy administracyjne, gdyż to właśnie judykatura wyznaczy ramy i charakter tej ochrony w konkretnych przypadkach. Jak wynika z przeprowadzonych w opracowaniu badań, procedura uzyskania wiążącej informacji nie jest skomplikowana, a w postępowaniu tym znajdują zastosowanie ogólne reguły postępowania podatkowego. Dokonane w lipcu 2023 r. ujednoczenie procedur spowodowało, że między WIS a WIA nie pozostało już wiele różnic. W wielu zakresach instytucje te są identyczne, co sprzyja ich dostępności dla podatników. Wiążące informacje są zasadniczo dobrze skorelowane z innymi instytucjami prawa podatkowego. Organy podatkowe są związane wiążącymi informacjami. Podmiot niezgadający się z wydanym rozstrzygnięciem w sprawach WIA lub WIS może je kwestionować w ramach postępowania odwoławczego. Wszystkie rozstrzygnięcia wydawane w sprawach wiążących informacji stanowią także przedmiot kontroli sprawowanej przez sądy administracyjne. W konsekwencji uprawniony jest wniosek, że konstrukcja prawna systemu wiążących informacji jest dostosowana do zakładanych przez ustawodawcę celów. Wprowadzona od stycznia 2024 r. elektroniczna procedura, po początkowych nieuchronnych i naturalnych dla takich zmian systemowych problemach, uprości jeszcze bardziej korzystanie z tych instytucji i skróci czas oczekiwania na rozstrzygnięcie. Ministerstwo Finansów – w związku z pozytywną weryfikacją WIA i WIS w orzecznictwie sądowym oraz pozytywnym odbiorem tych instytucji przez przedsiębiorców, jak również w odpowiedzi na kolejne zgłaszane przez nich postulaty – zaproponowało wprowadzenie kolejnej wiążącej informacji – klasyfikacyjnej.

Pomimo pozytywnej oceny obowiązującego kształtu instytucji wiążących informacji przeprowadzone badania pozwoliły zidentyfikować potrzebę zmian w trzech obszarach. Po pierwsze, niezależnie od istotnego ujednoczenia przepisów w zakresie WIA i WIS nadal istnieje przestrzeń do dalszego systemowego scalania tych wiążących informacji, gdyż wiele różnic pomiędzy nimi nie jest uzasadnionych. Po drugie, istnieje również konieczność wyznaczenia normatywnych granic między wiążącymi informacjami a instytucjami: interpretacji ogólnych, objaśnień podatkowych, opinii zabezpieczających (zakres WIA) oraz porozumień podatkowych. Po trzecie, niezbędne jest rozszerzenie instytucji wiążącej informacji o możliwość dokonania klasyfikacji dla celów innych podatków niż podatek akcyzowy i podatek VAT oraz innych opłat, w tym niepodatkowych, które wykorzystują również klasyfikacje celne lub statystyczne. Rozszerzenie tego zakresu wymaga jednak równocześnie ustalenia relacji nowego kształtu wiążących informacji z innymi instrumentami wspierającymi podatników, przede wszystkim opiniami zabezpieczającymi, uprzednimi porozumieniami cenowymi, porozumieniami podatkowymi oraz inwestycyjnymi.

Oprócz odpowiedzi na zadane pytania badawcze przedstawione w monografii wyniki studiów, analiz i przeprowadzonych badań wskazują na wiele istotnych zagadnień dotyczących instytucji wiążących informacji i ich oddziaływania na podatników. Tym samym mogą one stanowić inspirację do dalszych badań i poszukiwań idealnego modelu tej instytucji, przy czym w chwili obecnej przedmiotowa monografia jest jedyną publikacją obejmującą kompleksową i domknętą analizę wiążących informacji o charakterze podatkowym – zarówno w sferze teoretycznej, jak i praktycznej. Tym samym w mojej ocenie publikacja ta stanowi osiągnięcie naukowe, o którym mowa w art. 219 ust. 1 pkt 2 lit. a Prawa o szkolnictwie wyższym i nauce.

5. Informacja o wykazywaniu się istotną aktywnością naukową albo artystyczną realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej.

5.1. Aktywność publikacyjna

Przedstawiona niżej aktywność naukowa pozostaje w ścisłym związku ze wskazanym w pkt 3 zatrudnieniem w różnych jednostkach naukowych (Uniwersytetem Ekonomicznym w Katowicach i Uniwersytetem Warszawskim) oraz Krajowej Administracji Skarbowej i Ministerstwie Finansów, jak również doświadczeniem procesowym przed sądami

administracyjnymi i TSUE. Część opracowań powstało we współpracy z innymi naukowcami i jednostkami naukowymi (przykładowo Uniwersytet w Białymstoku czy Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu). Szczegółowy opis działań i rezultatów tej aktywności zawarty jest w Wykazie osiągnięć naukowych, załączonym do wniosku (zwanym dalej Wykazem).

Głównym mianownikiem mojej aktywności naukowej jest podatek od towarów i usług, jako polska wersja unijnego podatku od wartości dodanej, badany w różnych ujęciach i aspektach. Badawczo kontynuuję zatem konsekwentnie kierunek wyznaczony pracą doktorską. Badania i prace poczynione po obronie doktoratu można podzielić na cztery grupy tematyczne, zdeterminowanych kontekstem badawczym tego podatku, przy czym podkreślenia wymaga, że nie jest to podział rozłączny:

- 1) badania podjęte w ostatnim okresie – zasady ogólne prawa Unii Europejskiej z punktu widzenia podatku od wartości dodanej,
- 2) urzędowe instrumenty wsparcia podatników, przede wszystkim indywidualne interpretacje przepisów prawa podatkowego oraz wiążące informacje – badane z perspektywy podatku od towarów i usług,
- 3) unijna wykładnia przepisów w zakresie podatku od wartości dodanej w kontekście podatku od towarów i usług,
- 4) prace o charakterze interdyscyplinarnym w zakresie podatku od towarów i usług – zawierające obok badań natury prawnej również aspekt ekonomiczny tego podatku.

Ad. 1)

Badania i prace poświęcone zasadom ogólnym i systemowym prawa Unii Europejskiej w kontekście podatku od wartości dodanej stanowią najnowszy nurt mojej twórczości naukowej w ostatnich kilku latach. Przedstawiając swój dorobek naukowy (samodzielny czy we współautorstwie) w tym bloku poczyniony po obronie doktoratu należy zaakcentować publikacje w monografiach, „Ruchu Prawniczym, Ekonomicznym i Socjologicznym”, „Kwartalniku Prawa Podatkowego”, czy „Przeglądzie Podatkowym”.

Jedną z zasad ogólnych jest zasada pewności prawa i naturalna jej konsekwencja – zasada uzasadnionych oczekiwań. Zasady te znajdują szerokie zastosowanie w dziedzinach objętych zakresem prawa Unii, w szczególności dotyczą zharmonizowanego podatku od wartości dodanej. Złożoność i zmienność systemu podatku od wartości dodanej jest problemem identyfikowalnym w całej Unii Europejskiej. W takich okolicznościach zapewnienie

podatnikowi wsparcia państwa w wykładni i stosowaniu przepisów oraz zapewnienie mu ochrony w sytuacji niepewności prawnej jest niezbędne. Temu właśnie zagadnieniu poświęcony został rozdział mojego autorstwa *Zasada pewności prawa w podatku od towarów i usług*, w monografii *Zasada pewności prawa w prawie podatkowym* (2018, pkt 47 Wykazu).

Z kolei zasada uzasadnionych oczekiwań była przedmiotem moich badań w artykule *Zastosowanie zasady uzasadnionych oczekiwań w podatku od towarów i usług* (2023, pkt 40 Wykazu). Problemem badawczym była relacja unijnej i krajowej zasady ochrony uzasadnionych oczekiwań stosowanej w obszarze zharmonizowanego podatku VAT. Badania wykazały różny zakres ochrony, w zależności od tego, czy mamy do czynienia z zastosowaniem jej w odniesieniu do prawa podatkowego zharmonizowanego, czy też prawa podatkowego pozostającego całkowicie w gestii państw członkowskich. W mojej opinii w przypadku podatku podlegającego harmonizacji, w szczególności podatku od wartości dodanej, zawsze pierwszeństwo będą miały ramy gwarancyjne wyznaczone przez orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości, nawet jeśli ogranicza ono zakres stosowania zasady ochrony uzasadnionych oczekiwań w ujęciu krajowym.

Do zasad ogólnych prawa podatkowego zaliczana jest także zasada zakazująca nadużywania prawa, chociaż zasada ta wyraźnie została potwierdzona w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej ponad dwie dekady temu i od tamtej pory jest przedmiotem szerokiej debaty i analizy w kręgach przedstawicieli doktryny, to jej stosowanie, w tym szczegółowe kryteria, jakimi należy posłużyć się w celu ustalenia, czy doszło do nadużycia, można uznać za nadal niedostatecznie rozwinięte. Wraz z Tomaszem Tratkiewiczem w artykule *Stosowanie klauzuli nadużycia prawa w VAT* (2018, pkt 15 Wykazu) podjęliśmy próbę sformułowania wytycznych, według jakich powinna być przeprowadzana analiza zaistniałych sytuacji, w celu ustalenia, czy doszło do nadużycia prawa. W pierwszej kolejności niezbędne jest ustalenie czy doszło do wystąpienia korzyści podatkowej, sprzecznej z celami przewidzianymi dyrektywą 2006/112/WE Rady z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej oraz – implementującymi jej przepisy – regulacjami krajowymi. Dopiero po wyspecyfikowaniu takiej korzyści i ustaleniu transakcji stanowiącej nadużycie należy dokonać przededefiniowania zaistniałej sytuacji, celem odtworzenia rzeczywistych zdarzeń gospodarczych. Pomimo upływu prawie połowy dekady wnioski sformułowane w tym artykule nie straciły na aktualności. Na marginesie należy

wskazać, że artykuł ten jest najczęściej cytowanym w judykaturze opracowaniem z mojego dorobku naukowego.

Obowiązek wykładni prawa krajowego zgodnie z prawem unijnym (obowiązek wykładni zgodnej) stanowi – obok zasady pierwszeństwa, zasady bezpośredniego skutku oraz zasady odpowiedzialności odszkodowawczej państw za naruszenie prawa unijnego – instrument służący zapewnieniu efektywności prawa unijnego w krajowym porządku prawnym. W tym kontekście podjęłam badania czy polska zasada *in dubio pro tributario* znajduje zastosowanie w podatku od towarów i usług. Zasada ta daje bowiem pierwszeństwo wykładni językowej, a wykładnię unijną respektuje jedynie wtedy, kiedy jej zastosowanie prowadzi do wykładni korzystniejszej dla podatnika. Pozostaje to jednak w sprzeczności z obowiązkiem stosowania wykładni zgodnej w odniesieniu do zharmonizowanych przepisów o VAT. Wyniki tych badań zamieściłam w artykule *Czy zasada in dubio pro tributario znajduje zastosowanie w podatku od towarów i usług?* (2023, pkt 36 Wykazu). W mojej ocenie zasada ta, postrzegana w sposób obiektywny, jest możliwa do zastosowania w podatku od towarów i usług, jednakże wyłącznie wtedy, jeśli nie jest możliwe zastosowanie wykładni unijnej, przy czym ten brak możliwości zastosowania musi mieć również charakter obiektywny (nie wynika z zastosowania zasady *in dubio pro tributario*, która przyznaje pierwszeństwo wykładni korzystniejszej dla podatnika).

W moim dorobku wskazać należy również na prace (samodzielne lub we współautorstwie) poświęcone realizacji fundamentalnej zasady neutralności w podatku od wartości dodanej, jaką jest prawo do odliczenia w VAT (m.in.):

- *Prawo do odliczenia w VAT – przypadek fałszywych dostawców* 2023, pkt 35 Wykazu),
- *Odliczanie VAT od usług noclegowych i gastronomicznych w świetle wyroku Trybunału Sprawiedliwości C-225/18, Grupa Lotos* (2020, pkt 25 Wykazu),
- *Realizacja prawa do dokonania odliczenia podatku naliczonego w odniesieniu do czynności rozliczanych na zasadzie odwrotnego obciążenia oraz transakcyjnego wewnątrzwspólnotowego nabycia towarów* (2018, pkt 19 Wykazu),
- *Zasady odliczania podatku VAT przy nabyciu dóbr inwestycyjnych w świetle orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej a finanse przedsiębiorstw* (2017, pkt 13 Wykazu),

- *Generalne zasady wstępnego odliczania podatku naliczonego VAT przez jednostki samorządu terytorialnego w świetle przepisów unijnych i implementujących je polskich regulacji 2017, pkt 9 Wykazu),*
- *Odliczanie podatku naliczonego VAT od wydatków związanych z samochodami w świetle prawa unijnego (2017, pkt 8 Wykazu).*

Szczegółowo zostaną one omówione w pkt 3 części 5.1 niniejszego autoreferatu.

Końcowo – w tym obszarze badawczym – chciałabym wskazać jeszcze na swoje badania w obszarze poboru VAT. Problemy związane z tym poborem zajmują bowiem ważne miejsce w orzecznictwie TSUE. Jest to efektem przede wszystkim ścisłego powiązania budżetu ogólnego Unii Europejskiej z wysokością poboru należności z tytułu VAT w poszczególnych państwach członkowskich. Dokonana w artykule *Wybrane problemy poboru VAT w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej* (2016, pkt 5 Wykazu) analiza przepisów unijnych oraz orzecznictwa TSUE wskazuje, że autonomia państw członkowskich w zakresie kształtowania konstrukcji VAT i oddziaływania w ten sposób na jego znaczenie fiskalne ma pewne ograniczenia, spowodowane przede wszystkim zaawansowaną harmonizacją tego podatku, zdeterminowaną w szczególności obowiązkiem zabezpieczenia interesów finansowych Unii Europejskiej, realizowanych przede wszystkim poprzez zapewnienie właściwego poboru VAT.

Ad. 2)

Drugim obszarem moich zainteresowań badawczych są urzędowe instrumenty wsparcia podatników, przede wszystkim indywidualne interpretacje przepisów prawa podatkowego oraz wiążące informacje – badane z perspektywy podatku od towarów i usług. Ze wskazanymi instrumentami byłam również związana zawodowo, tworząc ich ramy organizacyjne i merytoryczne w Krajowej Informacji Skarbowej (poprzednio Biurze Krajowej Informacji Podatkowej) oraz zarządzając nimi.

W polskim systemie prawnym kluczowym instrumentem wsparcia podatników są indywidualne interpretacje podatkowe, wydawane również w obszarze podatku VAT. Instrument ten zmniejsza niewątpliwie ryzyko podatkowe, które w przypadku VAT jest szczególnie wysokie, z uwagi przede wszystkim na wysoki poziom skomplikowania tego podatku, spowodowany m.in. zaawansowanym procesem jego harmonizacji. System interpretacyjny zawiera jednak liczne wady wymagające pilnych zmian – w szczególności

chodzi o niejednorodność rozstrzygnięć. Identyfikacji tych niedociągnięć i sposobie ich naprawy poświęciłam następujące opracowania przygotowane we współautorstwie:

- z Tomaszem Tratkiewiczem – *Podatek od towarów i usług w indywidualnych interpretacjach podatkowych – wybrane problemy*, w monografii *Interpretacje podatkowe a finanse przedsiębiorstw* (2013, pkt 46 Wykazu),
- z Romanem Kucharczykiem – *Important of the National Tax Information for the System of Interpreting and Applying Tax Law in Poland*, w monografii *Problems of Application of Tax law in Central and Eastern European Countries* (2013, pkt 43 Wykazu).

System interpretacji indywidualnych był również przedmiotem badań w ramach projektu badawczego finansowanego przez Narodowe Centrum Nauki (N N113 0041140), w którym uczestniczyłam jako członek zespołu. W badaniach założono m.in. następujące cele badawcze:

- wykazanie, że interpretacje podatkowe należy traktować w kategorii „dobra publicznego”, ocenianego nie tylko według kryteriów prawnych i ekonomicznych, ale również według kryteriów społecznych i politycznych,
- zdefiniowanie ograniczeń i zagrożeń towarzyszących interpretacji, a zwiększających ryzyko przedsiębiorców,
- opracowanie kierunków zmian instytucji interpretacji podatkowych oraz scenariuszy wdrażania procedur zorientowanych na podwyższenie efektywności wykorzystywania tej instytucji przez podmioty zewnętrzne.

Efektom prac była monografia *Oddziaływanie instytucji interpretacji podatkowych na finanse przedsiębiorstw* (2013), w której byłam współautorem dwóch rozdziałów:

- *Krajowa Informacja Podatkowa w systemie interpretacji podatkowych* (pkt 45 Wykazu),
- *Propozycje modelowych zmian w zakresie systemu interpretacji podatkowych* (pkt 44 Wykazu).

W pierwszym wskazanym rozdziale dokonano rozpoznania i oceny sprawności oraz efektywności działania Krajowej Informacji Podatkowej, jako instytucji powołanej przez Ministra Finansów do udzielania interpretacji podatkowych. W drugim rozdziale podsumowano całość postępowania badawczego, obejmującego wieloaspektowe analizy i oceny oraz sformułowano wnioski na przyszłość oraz kierunki zmian zapewniające z jednej strony optymalne bezpieczeństwo podatkowe przedsiębiorstw, z drugiej – związane

z udoskonaleniem procesu wydawania interpretacji. Podkreślenia wymaga, że praktycznie wszystkie rekomendacje, zawarte w rozdziale podsumowującym badania, zostały wdrożone w życie i są stosowane do chwili obecnej. Przykładowo można wskazać na rekomendację stworzenia jednego centralnego organu interpretacyjnego (obecnie – Krajowa Informacja Skarbowa) oraz wprowadzenie prawnej blokady możliwości ubiegania się przez wnioskodawców o wydanie interpretacji indywidualnej w zakresie zdarzeń objętych interpretacją ogólną (obecnie – art. 14b § 5a Ordynacji podatkowej).

Bardzo ciekawym badawczo zagadnieniem jest kwestia wyznaczenia ram prawnych, w jakich może się poruszać organ podatkowy wydając interpretacje indywidualne. Zagadnieniem tym zajęłam się w opracowaniu *Czy weryfikacja klasyfikacji celnej lub statystycznej jest możliwa w ramach instytucji interpretacji indywidualnej?* (2023, pkt 37 Wykazu). Przeprowadzona w artykule szczegółowa analiza klasyfikacji wykorzystywanych w prawie podatkowym, zasad metodycznych tych klasyfikacji, informacji niezbędnych w procesie klasyfikowania, jak również systemu wiążących informacji klasyfikacyjnych oraz instytucji indywidualnych interpretacji podatkowych uprawnia do udzielenia odpowiedzi negatywnej – klasyfikowanie mieści się bowiem w sferze ustaleń faktycznych, a takowe ustalenia nie są możliwe do dokonania w ramach procedury interpretacyjnej.

Elementem urzędowego systemu wsparcia podatników od 2015 r. są również wiążące informacje podatkowe (wiążące informacje akcyzowe i stawkowe). W opracowaniu *Institution of VAT binding rate information—theoretical and practical aspects* (2020, pkt 27 Wykazu) zajęłam się teoretycznymi i praktycznymi aspektami instytucji wiążącej informacji stawkowej (WIS), badając również jej wpływ na finanse przedsiębiorstw. Celem artykułu była również weryfikacja stopnia korzystania z niej przez przedsiębiorców oraz wskazanie możliwych kierunków przyszłych zmian.

Wiążącym informacjom (o charakterze podatkowym i celnym) poświęciłam również następujące opracowania::

- *Slim VAT 3 – w kierunku ujednoczenia procedur WIS i WIA* (2022, pkt 34 Wykazu),
- *Konsolidacja systemu wiążących informacji* (2022, pkt 33 Wykazu),
- *Elektronizacja wiążących informacji na PUESC od 1 stycznia 2024 r.* (2024, pkt 42 Wykazu),

- *Elektronizacja wiążących informacji – pierwszy krok w kierunku pełnej elektronizacji procedur podatkowych w działalności gospodarczej* (2024, pkt 41 Wykazu).

Opracowania te mające charakter naukowy (zostały objęte recenzjami), aczkolwiek skierowane zostały do praktyków.

Ukoronowaniem prac badawczych w określonym obszarze jest monografia mojego autorstwa *Wiążące informacje podatkowe. Przedmiot, podmiot, procedura wydawania, zaskarżalność*, szczegółowo opisana w pkt 4 niniejszego autoreferatu, w którym również poruszam aspekt wszystkich urzędowych instytucji wsparcia podatnika.

W toku publikacyjnym (na różnych etapach) pozostają natomiast następujące prace we wskazanym obszarze badawczym:

- „Państwo i Prawo”, *Konsolidacja interpretacji samorządowych – naruszenie władztwa daninowego gmin czy wzmocnienie zasady pewności prawa obywateli? Państwo a prawo*,
- „Przegląd Ustawodawstwa Gospodarczego”, *Wiążąca informacja klasyfikacyjna – domknięcie systemu wiążących informacji podatkowych*,
- „Przegląd Sejmowy”, *Umowa o współdziałanie, porozumienie podatkowe i porozumienie inwestycyjne – pytanie o charakter prawny*,
- *Wiążące informacje źródłem uzasadnionych oczekiwań podatnika*, [w:] *Minimalizacja ryzyka oszustw i nadużyć podatkowych. Wybrane zagadnienia*, pod red. prof. dr hab. Wojciecha Morawskiego, SWSA dr Dagmary Dominik-Ogińskiej, dr Jacka Matarewicza.

Ad. 3)

Badania i prace w zakresie unijnej wykładni przepisów w zakresie podatku od wartości dodanej w kontekście podatku od towarów i usług (jako polskiej wersji podatku od wartości dodanej) stanowią najbardziej obszerną część mojego dorobku naukowego. Pomimo jednak prawnoteoretycznego ich charakteru mają mocne oparcie w praktyce, gdyż tą tematyką zajmuję się od początku mojej praktyki zawodowej, przede wszystkim jako urzędnik stosujący przepisy o podatku od wartości dodanej, legislator – dokonujący implementacji przepisów unijnych w zakresie tego podatku oraz pełnomocnik organów podatkowych w zakresie tego podatku przed TSUE. Łączę zatem w tym wątku swoją największą fascynację badawczą

zharmonizowanym prawem unijnym z możliwością bezpośredniego zastosowania jej efektów w praktyce – w tworzeniu i stosowaniu tego prawa.

Przedstawiając swój dorobek naukowy w tym bloku poczyniony po obronie doktoratu należy zaakcentować publikacje w „Europejskim Przeglądzie Sądowym”, „Przeglądzie Podatkowym”, „Finansach komunalnych” oraz „Samorządzie Terytorialnym”, będące efektem samodzielnych lub wspólnych badań z Tomaszem Tratkiewiczem.

W jednym z pierwszych wspólnych artykułów (2015, pkt 4 Wykazu) „*Nieodpłatne świadczenie usług w podatku VAT w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości*” poddaliśmy badaniu odpłatność, jako nieodzowną cechę transakcji podlegających zharmonizowanemu systemowi VAT Unii Europejskiej, uwzględniając przypadki opodatkowania VAT czynności o charakterze nieodpłatnym. Opodatkowanie nieodpłatnych czynności, pomimo pozornie wydającego się marginalnego ich charakteru, może pretendować do jednego z najbardziej skomplikowanych obszarów w systemie VAT. Związane jest to przede wszystkim z ubogim uregulowaniem przez unijnego prawodawcę tego obszaru, przy równoczesnym ścisłym powiązaniu przepisów dotyczących nieodpłatnych świadczeń z systemowymi zasadami odliczania i korygowania podatku VAT. Kluczowe konkluzje zawarte w artykule dotyczą wyspecyfikowania warunków opodatkowania nieodpłatnego świadczenia usług. Opodatkowanie to wystąpi w przypadku bezpłatnego prywatnego użycia towarów należących do majątku przedsiębiorstwa, jeśli doszło do odliczenia podatku VAT przy jego nabyciu lub w przypadku świadczenia nieodpłatnie usług do celów innych niż związanych z działalnością danego przedsiębiorstwa. Opodatkowanie nie wystąpi natomiast, jeśli nieodpłatne wykorzystanie towaru nastąpi dla osiągnięcia celów pozostających poza systemem VAT (np. dla celów charytatywnych) lub korzyść przedsiębiorstwa wynikająca z nieodpłatnej czynności ma charakter dominujący nad korzyścią osobistą otrzymującego nieodpłatne świadczenie. Efekty naszych badań zachowują nadal swoją aktualność pomimo upływu blisko dekady od ich publikacji, w której doszło do wydania wielu kolejnych wyroków w tym zakresie przez TSUE – co pozwalam sobie uznać za istotny wspólny sukces naszego zespołu badawczego.

Jak już wcześniej zasygnalizowano, z przepisami dotyczącymi nieodpłatnych świadczeń ściśle są powiązane systemowe zasady odliczania i korygowania podatku VAT. Temu zagadnieniu zostały zatem poświęcone kolejne badania w latach 2017-2023, w takim samym zespole badawczym: Rogowska-Rajda – Tratkiewicz. Badania przeprowadzono z perspektywy

podmiotowej (podatnika VAT) oraz perspektywy przedmiotowej (rodzaju dokonywanego wydatku).

Za najbardziej reprezentatywne **podmiotowo** do takiego badania uznaliśmy jednostki samorządu terytorialnego z uwagi na ich najbardziej skomplikowany spośród wszystkich podatników VAT system rozliczeń w zakresie tego podatku. Jednostki samorządu terytorialnego z jednej strony działają bowiem jako organy władzy publicznej, z drugiej natomiast – jako podmioty prowadzące działalność gospodarczą, w tym o charakterze kulturalnym i edukacyjnym. W konsekwencji realizując swoje zadania publiczne, w zależności od ich charakteru dokonują na gruncie przepisów ustawy o podatku od towarów i usług trzech rodzajów czynności: czynności pozostających poza systemem VAT, czynności opodatkowanych podatkiem VAT oraz czynności zwolnionych z tego podatku. Jest z tym ściśle powiązana kwestia przysługującego samorządom prawa do odliczenia podatku VAT naliczonego i zakresu, w jakim to prawo mogą zrealizować. Im bardziej różnorodny i szeroki zakres działania ma jednostka samorządu terytorialnego, tym bardziej skomplikowany i wieloaspektowy jest jej system rozliczania VAT, w szczególności realizacja prawa do odliczenia podatku naliczonego oraz zasady dokonywania korekt tych odliczeń. Wyniki tych badań zostały opublikowane w dwóch artykułach: „*Generalne zasady wstępnego odliczania podatku naliczonego VAT przez jednostki samorządu terytorialnego w świetle przepisów unijnych i implementujących je polskich regulacji*” (2017, pkt 9 Wykazu) oraz „*Zasady korygowania odliczenia wstępnego w VAT przez jednostki samorządu terytorialnego w świetle przepisów unijnych i implementujących je polskich regulacji*” (2018, pkt 14 Wykazu). Domknięcie tych badań nastąpiło w artykułach: *Czyżby sprawa “prewspółczynnika” w VAT wreszcie została zakończona?* (2019, pkt 23 Wykazu) oraz *Deduction and adjustment of input VAT as regards economic and non-economic use of goods and services* (2020, pkt 28 Wykazu). Główna hipoteza postawiona w artykule stanowi o braku prawa do odliczenia w przypadku wykorzystywania nabytych dóbr zarówno do celów przedsiębiorstwa, jak i do celów pozostających poza systemem podatku VAT – pomimo braku ustawowych metod podziału zakresu tego wykorzystywania. Hipoteza ta nie znalazła akceptacji w polskiej doktrynie i judykaturze – brak takich metod uznano za podstawę do dokonania pełnego odliczenia VAT. Konkluzje zawarte w artykule stały się jednak przedmiotem oceny Trybunału Sprawiedliwości, który dokonał ich pozytywnej weryfikacji w wyroku w polskiej sprawie C-566/17. Odliczanie podatku VAT w przypadku dóbr inwestycyjnych było również przedmiotem moich samodzielnych badań – ich wyniki zaprezentowałam w artykule *Zasady odliczania podatku*

VAT przy nabyciu dóbr inwestycyjnych w świetle orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej a finanse przedsiębiorstw (2017, pkt 13 Wykazu). Zakres prawny badań został wzbogacony o perspektywę ekonomiczną.

Realizacja prawa do odliczenia jest również bardzo skomplikowana w publicznych uczelniach wyższych – uczelnie te działają bowiem, podobnie jak samorzady, w trzech wymiarach: poza systemem VAT oraz prowadząc działalność gospodarczą świadczą czynności opodatkowane VAT i zwolnione z tego podatku. Kwestia ta stała się również przedmiotem moich samodzielnych badań – ich wyniki zaprezentowałam w artykule *VAT a działalność publicznych uczelni wyższych* (2011, pkt 21 Wykazu).

Do badania z perspektywy **przedmiotowej** wybraliśmy wydatki związane z samochodami osobowym, czynności rozliczane na zasadzie odwrotnego obciążenia, transakcyjne wewnątrzwspólnotowe nabycie towarów, usługi noclegowe i gastronomiczne oraz zakupy dokonywane od fałszywych dostawców.

W przypadku samochodów osobowych związek z działalnością gospodarczą nie jest jednoznaczny – służą one zwykle równocześnie zarówno czynnościom prywatnym, jak i prowadzonej działalności gospodarczej. Mając na uwadze tę specyfikę, bardzo trudno (a czasem jest to wręcz niemożliwe) rozgraniczyć wydatki związane ściśle z prowadzoną działalnością, dające prawo do odliczenia VAT, od prywatnych korzyści, związanych z użytkowaniem tych pojazdów, które podlegają opodatkowaniu VAT. Z tego też powodu niemożliwe okazało się przyjęcie ogólnego rozwiązania tego problemu na szczeblu UE. Ponieważ obecnie samochody są podstawowym towarem wykorzystywanym w działalności gospodarczej, jednocześnie będąc niezbędnymi w życiu prywatnym, zagadnienie odliczania wydatków z nimi związanych jest jednym z budzących największe spory interpretacyjne w VAT. Dodatkowo, dokonywanie odliczeń w tym zakresie związane jest z istotnymi skutkami budżetowymi – są to towary z natury rzeczy o charakterze inwestycyjnym, charakteryzujące się istotną wartością, wymagające bieżących nakładów eksploatacyjnych. Powszechne zastosowanie samochodów w działalności gospodarczej, przy jednoczesnym wykorzystywaniu ich na cele niezwiązane z tą działalnością, jest przyczyną braku jednolitości w regulacjach państw członkowskich UE, które, uwzględniając specyfikę swoich rynków, w różny sposób poszukują kompromisu pomiędzy interesami swoich podatników a równowagą budżetową. Wyniki badań zaprezentowaliśmy w artykule *Odliczanie podatku naliczonego VAT od wydatków związanych z samochodami w świetle prawa unijnego* (2017, pkt 8 Wykazu). Państwa członkowskie albo umożliwiają podatnikom odliczenie niezwłoczne z koniecznością

późniejszego opodatkowania użytku prywatnego albo wprowadzają obowiązek odliczenia podatku w proporcji określonej przez podatnika z obowiązkiem dokonywania korekt w przypadku wystąpienia zmian w tym proporcjonalnym udziale. Niektóre z państw członkowskich, chcąc złagodzić ciężary administracyjne związane z takimi rozliczeniami – trudno bowiem opodatkowywać użytek prywatny lub wyliczać ciągle ulegającą zmianom proporcję użytku do działalności gospodarczej – występują o stosowną derogację. Derogacje te mają różny charakter. Jedne stanowią odstępstwa w postaci ryczałtowego odliczenia, bez konieczności opodatkowywania już użytku prywatnego, inne koncentrują się na metodzie opodatkowania użytku prywatnego, a jeszcze inne, stosując ograniczone odliczenie, w niektórych przypadkach zezwalają na pełne odliczenie. Niektóre państwa członkowskie utrzymują całkowite wyłączenie odliczenia VAT obowiązujące w momencie ich akcesji do Unii na zasadzie *stand still*. Występują też rozwiązania „mieszane” dopasowane do realiów danego państwa członkowskiego – państwa członkowskie utrzymują w odniesieniu do pewnych kategorii pojazdów całkowite ograniczenie odliczania, łącząc to z proporcjonalnym odliczaniem w wysokości związanej z korzystaniem z pojazdu do działalności gospodarczej. Każde z tych rozwiązań pozostaje w zgodzie z dyrektywą 2006/112/WE.

Perspektywa pojazdów samochodowych w działalności gospodarczej w aspekcie VAT była również przedmiotem moich samodzielnych badań – ich wyniki zostały zaprezentowane w artykule *Pojazdy samochodowe w działalności gospodarczej w aspekcie VAT* (2016, pkt 6 Wykazu).

Przeprowadzone samodzielnie oraz wspólnie z Tomaszem Tratkiewiczem badania we wskazanym obszarze były bazą do obowiązującego obecnie w Polsce modelu 50% odliczania podatku naliczonego w odniesieniu do wydatków związanych z pojazdami samochodowymi – Polska wybrała model derogacyjny, stosując w odniesieniu do samochodów osobowych ryczałtowe odliczenie, bez konieczności opodatkowywania użytku prywatnego, zezwalając jednak w niektórych przypadkach na pełne odliczenie.

Wybór do badań w kontekście realizacji prawa do odliczenia podatku naliczonego czynności w odniesieniu do czynności opodatkowanych na zasadach odwrotnego obciążenia oraz transakcyjnego wewnątrzspółnotowego nabycia towarów uzasadniony był specyfiką tych transakcji. W obu tych przypadkach podatek jest bowiem rozliczany przez nabywcę towaru lub usługi. W mechanizmie odwrotnego obciążenia rozliczenie to następuje jednak niejako w zastępstwie dostawcy, który w świetle prawa unijnego dla tych czynności jest podatnikiem, a nabywca tylko zobowiązany do zapłaty tego podatku, podczas gdy

w wewnątrzspółnotowym nabyciu towarów to nabywca jest zwykle podatnikiem i osobą zobowiązaną do zapłaty podatku. Konkluzje z dokonanych przez nas analiz zostały zawarte w artykule *Realizacja prawa do dokonania odliczenia podatku naliczonego w odniesieniu do czynności rozliczanych na zasadzie odwrotnego obciążenia oraz transakcyjnego wewnątrzspółnotowego nabycia towarów* (2018, pkt 19 Wykazu).

Wybór kolejnego zakresu przedmiotowego (wydatki na zakup usług noclegowych i gastronomicznych) do badań uzasadniony był ograniczeniem odliczenia na podstawie zastosowania klauzuli *standstill*. W artykule *Odliczanie VAT od usług noclegowych i gastronomicznych w świetle wyroku Trybunału Sprawiedliwości C-225/18, Grupa Lotos* (2020, pkt 25 Wykazu) zamieszczono wyniki analizy treści przepisów w powyższym zakresie. W naszej ocenie w Polsce nie doszło od 1 grudnia 2008 r. do rozszerzenia zakresu sytuacji wyłączających prawo do odliczenia VAT naliczonego od nabycia usług noclegowych i gastronomicznych, brak natomiast takiego rozszerzenia determinuje możliwość zastosowania zasady *standstill*.

Z uwagi na fakt, że kwestia możliwości odliczania podatku naliczonego z faktur, na których wskazany dostawca nie był rzeczywistym dostawcą towarów lub usług, stała się jednym z tematów najczęściej powracających na wokandę Trybunału Sprawiedliwości w ciągu ostatnich kilkunastu lat wraz z Tomaszem Tratkiewiczem objęliśmy tą kwestię również badaniami. W szczególności skupiliśmy się na nowym podejściu Trybunału w tym zakresie w sprawie C-154/20. W artykule *Prawo do odliczenia w VAT – przypadek fałszywych dostawców* (2023, pkt 35 Wykazu) zidentyfikowano trudności i ryzyka, jakie niesie ze sobą uwzględnienie wskazanych w tym wyroku tez Trybunału, jak również zaproponowano praktyczne podejście do rozwiązania problemu. W naszej ocenie zasadę neutralności w omawianym obszarze należy rozumieć w ten sposób, że w przypadku fałszywego dostawcy organ podatkowy powinien przede wszystkim zbadać, czy nabywca wiedział lub mógł wiedzieć, że bierze udział w oszustwie. Jeżeli nabywca miał wiedzę lub mógł wiedzieć o oszustwie, prawo do odliczenia nie przysługuje – bez konieczności badania rzeczywistego statusu dostawcy. Jeżeli nabywca nie miał takiej wiedzy / nie mógł wiedzieć o oszustwie, nie miał również wiedzy lub nie mógł wiedzieć, jaki status miał dostawca, nie może być w naszej ocenie pozbawiony prawa do odliczenia tylko z tego tytułu, że nie można tego statusu ustalić obiektywnie. Przez obiektywne ustalenie rozumiemy tutaj działania podjęte przez zarówno nabywcę, jak i organ podatkowy. Trudno byłoby wymagać, w świetle dotychczasowego

orzecznictwa TS, aby podatnik działający w dobrej wierze miał podejmować działania, które są niemożliwe do przeprowadzenia przez sam organ podatkowy, dysponujący przecież dużo szerszym arsenalem narzędzi weryfikacyjnych niż podatnik.

Ukoronowaniem prowadzonych w latach 2015-2018 prac naszego zespołu badawczego w zakresie realizacji prawa do odliczenia podatku VAT jest monografia *Prawo do odliczenia podatku VAT w świetle orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej* (2018, pkt 50 Wykazu). W monografii zestawiono kompleksowo wszystkie aspekty przysługującego podatnikom prawa do odliczenia w świetle dotychczasowych orzeczeń Trybunału Sprawiedliwości, od warunków i momentu jego powstania, przez ustalenie zakresu oraz warunków i terminów jego realizacji, aż do ostatecznego jego dostosowania w ramach korekt. Szczególną uwagę poświęcono wyłączeniom lub ograniczeniom tego prawa, oraz uprawnieniom lub zobowiązaniom do dokonania korekty już odliczonego podatku naliczonego. Badaniom poddano przede wszystkim regulacje dyrektywy i sposób ich rozumienia przez Trybunał Sprawiedliwości, jednakże celem sprawdzenia ich praktycznego zastosowania analizą objęto także sposób i prawidłowość implementacji przepisów dyrektywy 2006/112/UE do polskich regulacji dotyczących podatku od towarów i usług, będącego polską wersją podatku od wartości dodanej. Monografia ta cieszy się dużą „cytowalnością”, przykładowo w blisko 100 orzeczeniach sądów administracyjnych można odnaleźć przywołanie jej treści.

Sposób i prawidłowość implementacji przepisów dyrektywy 2006/112/UE do polskich przepisów oraz kierunek wykładni tych przepisów były też przedmiotem wielu innych naszych wspólnych badań:

- *Sposób implementacji w polskich przepisach opcji dyrektywy 2006/112/WE wyłączenia z opodatkowania VAT zbycia przedsiębiorstwa lub jego części* (2017, pkt 11 Wykazu) – tezy postawione w artykule zyskały akceptację TSUE w postanowieniu w sprawie C-729/21,
- *Stosowanie klauzuli nadużycia prawa w VAT* (2018, pkt 15 Wykazu),
- *Refleksje na temat polskiej instytucji "ulgi na złe długi" w kontekście zasad korygowania podatku należnego i naliczonego w świetle najnowszego orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości* (2018, pkt 17 Wykazu),

- *Opodatkowanie VAT zbiorowego zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi* (2019, pkt 24 Wykazu) – tezy postawione w artykule zyskały akceptację TSUE w wyroku w sprawie C-179/23,
- *Użytkowanie wieczyste w VAT* (2021, pkt 29 Wykazu).

Celem dopełnienia badań nad rozliczaniem VAT w samorządach analizom poddaliśmy z Tomaszem Tratkiewiczem działalność samorządów w charakterze organów władzy, skupiając się zarówno na aspekcie unijnym, jak i krajowym. Efekty badań zostały zawarte w następujących artykułach:

- *Opodatkowanie podatkiem VAT organów władzy publicznej w świetle orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej* (2018, pkt 18 Wykazu),
- *Działalność jednostek samorządu terytorialnego jako organów władzy publicznej w świetle przepisów o podatku od towarów i usług* (2018, pkt 20 Wykazu).

Prowadzenie działalności gospodarczej przez samorzady w świetle opodatkowania podatkiem VAT poddałam już samodzielnie wielostronnej analizie w dwóch artykułach: *Opodatkowanie VAT rekompensat przyznawanych operatorom publicznego transportu zbiorowego w świetle orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej oraz orzecznictwa sądów administracyjnych* (2022, pkt 32 Wykazu) oraz *VAT w gminach – ciąg dalszy* (2023, pkt 39 Wykazu). Wyniki badań umożliwiły mi zaproponowanie „szablonów interpretacyjnych” w odniesieniu do składników podstawy opodatkowania VAT oraz czynności prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego.

W moim zainteresowaniu badawczym pozostaje również kwestia stawek obniżonych w podatku VAT. Razem z Tomaszem Tratkiewiczem dokonaliśmy weryfikacji prawidłowości implementacji stawek obniżonych do polskiego systemu podatku VAT w dwóch stanach prawnych, wybierając do badań towary spożywcze i usługi gastronomiczne. Efekty badań zostały zamieszczone w dwóch artykułach: *Gastronomia w nowej matrycy stawek* (2020, pkt 26 Wykazu) i *Gastronomia w starej matrycy stawek. Refleksje po wyroku TS, C-703/19, J.K. przeciwko Dyrektorowi Izby Administracji Skarbowej w Katowicach* (2021, pkt 30 Wykazu). Wyniki poczynionych wspólnie badań dały mi asumpt do dalszych samodzielnych już prac nad podobieństwem towarów, determinującym zastosowanie jednolitej stawki VAT. Efekty drobiazgowych analiz zamieściłam w opracowaniu *Podobieństwo towarów w świetle VAT*

w kontekście zasady ścisłej wykładni stawek obniżonych (2022, pkt 31 Wykazu). Syntetycznie je podsumowując – towary lub usługi są podobne gdy mają podobne cechy, czyli wykazują analogiczne właściwości i zaspokajają te same potrzeby konsumenta, według kryterium porównywalności w użytkowaniu, oraz istniejące różnice nie wpływają w znaczący sposób na decyzję przeciętnego konsumenta o skorzystaniu z jednego lub drugiego towaru bądź usługi.

Warty zasygnalizowania jest również artykuł, w którym dokonuję identyfikację relacji unijnych przepisów podatkowych z przepisami innych gałęzi prawa unijnego i krajowego, w szczególności w świetle stopnia harmonizacji tych przepisów z przepisami prawa UE. Na podstawie analizy dokonanej w rozdziale monografii *Związki przepisów unijnych w zakresie podatku od wartości dodanej z przepisami innych gałęzi prawa w świetle orzecznictwa TS* (2019, pkt 49 Wykazu) uprawniony wydaje się być wniosek o szerokiej autonomii przepisów o VAT, determinującej bardzo luźne związki z innymi gałęziami prawa. Specyfika tego podatku wynika przede wszystkim z daleko posuniętej harmonizacji jego przepisów, gwarantującej, w założeniu, niezakłóconą realizację fundamentalnych swobód jednolitego rynku UE. Autonomia i specyfika ta jest jednak przyczyną narastającej komplikacji przepisów w zakresie tego podatku. Przy ich interpretowaniu należy bowiem wykazywać się znajomością nie tylko krajowych przepisów o VAT, ale przede wszystkim przepisów unijnych w tym obszarze, niejednokrotnie we wszystkich wersjach językowych państw członkowskich.

W toku publikacyjnym Kwartalnika Prawa Podatkowego pozostaje również najnowszy tekst mojego autorstwa – *Sprzedaż i cesja praw do nieruchomości – dostawa towarów czy świadczenie usług?* Dokonuję w nim szczegółowej analizy przepisów dyrektywy 2006/112/WE i orzecznictwa TSUE pod kątem kwalifikacji cesji praw do nieruchomości do dostawy towarów lub świadczenia usług. Kwestia ta bowiem – z pozoru nieistotna – determinuje sposób rozliczania i wysokość podatku VAT od tej czynności.

Ad. 4)

Ostatnią grupę opracowań w moim dorobku naukowym stanowią prace w zakresie podatku od wartości dodanej (podatku od towarów i usług) o charakterze interdyscyplinarnym. Zostały one bowiem wzbogacone – obok analiz stricte prawnych – również o aspekt ekonomiczny.

Najlichnieszą grupę w tym obszarze stanowią artykuły będące efektem badań nad odwrotnym obciążeniem w podatku VAT, ze szczególnym uwzględnieniem konsekwencji tego mechanizmu w finansach przedsiębiorstw. Na uwagę zasługują następujące opracowania:

- *Skutki odwrotnego obciążenia podatkiem od towarów i usług w finansach przedsiębiorstw* (2014, pkt 1 Wykazu) – powstałe we współautorstwie z Tomaszem Tratkiewiczem,
- *Mechanizm odwrotnego obciążenia podatkiem VAT w odniesieniu do usług budowlanych a finanse przedsiębiorstw* (2017, pkt 10 Wykazu) – powstałe we współautorstwie z Tomaszem Tratkiewiczem,
- *Principle of VAT neutrality and the reverse charge mechanism* (2018, pkt 22 Wykazu) – powstałe we współautorstwie z Teresą Famulską.

Wpływ podatku VAT na finanse był również przedmiotem badań w odniesieniu do jednostek samorządu terytorialnego w następujących artykułach powstałych we współautorstwie z Teresą Famulską:

- *VAT a działalność jednostek samorządu terytorialnego – wybrane problemy [w:] Finanse samorządu terytorialnego* (2015, pkt 3 Wykazu),
- *Centralizacja rozliczeń VAT w jednostkach samorządu terytorialnego – wybrane problemy* (2017, pkt 12 Wykazu),

oraz w rozdziale monografii – mojego autorstwa – *Opodatkowanie VAT podmiotów utworzonych przez jednostki samorządu terytorialnego w świetle orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej* (2019, pkt 48 Wykazu).

Przedmiotem moich badań była również harmonizacja podatku od wartości dodanej analizowana w kontekście jednolitego rynku Unii Europejskiej. W artykule *VAT a swoboda świadczenia usług w Unii Europejskiej* (2014, pkt 2 Wykazu) skoncentrowałam się na ścisłym związku pomiędzy harmonizacją podatku VAT a swobodą świadczenia usług. Zależność ta powoduje konieczność niezwłocznego, ciągłego dostosowywania przepisów dotyczących podatku VAT w sytuacji jakichkolwiek zmian uwarunkowań zewnętrznych. W przypadku świadczenia usług jest to szczególnie odczuwalne, ponieważ utworzenie rynku wewnętrznego, globalizacja, deregulacja i zmiany technologiczne są przyczyną powstawania ogromnych zmian w wielkości i strukturze świadczonych usług. Niedostosowanie zatem we właściwym czasie przepisów w zakresie VAT-u może prowadzić do ekonomicznie nieuzasadnionego

preferowania niektórych przedsiębiorstw, stwarzając tym samym oczywistą przewagę konkurencyjną dla podmiotów działających w podobnych warunkach, lecz przy inaczej rozłożonych obowiązkach podatkowych. Z kolei w artykule *Czy harmonizacja stawek VAT w Unii Europejskiej jest jeszcze konieczna?* (2018, pkt 16 Wykazu) z Tomaszem Tratkiewiczem poddaliśmy prawnym i ekonomicznym rozważaniom kwestię harmonizacji stawek VAT, bez której – w przypadku przyjęcia zasady kraju pochodzenia – dochodziłoby do zakłóceń w funkcjonowaniu jednolitego rynku. Harmonizacja podatku VAT – obok niewątpliwych zalet – ma również określone konsekwencje. Jest nią przede wszystkim istotna podatność tego podatku na nadużycia. Identyfikacja nadużyć w VAT, w szczególności wynikających z przestępstw podatkowych, możliwości kwantyfikowania tego rodzaju nadużyć oraz wskazanie propozycji nakierowanych na polepszenie funkcjonowania tego podatku zarówno w wymiarze unijnym, jaki i krajowym była przedmiotem kolejnego artykułu *Zarządzanie podatkiem od wartości dodanej – wybrane problemy* (2016, pkt 7 Wykazu) – stworzonego również we współautorstwie. W szczególności wskazywaliśmy w nim na pilną potrzebę wypracowania na forum unijnym wspólnych metod mierzenia nadużyć wynikających z działań przestępczych oraz zintensyfikowanie współpracy administracyjnej pomiędzy państwami.

Kolejne studia prawno-ekonomiczne w zakresie VAT zostały dokonane w następujących artykułach (współautorstwo):

- *Deduction and adjustment of input VAT as regards economic and non-economic use of goods and services* (2020, pkt 28 Wykazu),
- *Challenges related to determining for VAT purposes the status of the goods and services provider using the platform economy?* (2023, pkt 38 Wykazu).

Końcowo chciałabym wskazać na monografię *Wydajność fiskalna podatkowych źródeł dochodów jednostek samorządu terytorialnego w Polsce* (2019, pkt 51 Wykazu), której jestem współautorką. Monografia ta została poświęcona, w ujęciu ogólnym, dochodom jednostek samorządu terytorialnego. Zasadniczym problemem podjętym w pracy jest złożona kwestia wydajności fiskalnej źródeł podatkowych (jako jednej z podstawowych kategorii sfery dochodów publicznych). Prowadzone rozważania i analizy podporządkowane zostały celowi, za który przyjęto ocenę polskiego instrumentarium podatkowego w zakresie zasilania finansowego jednostek samorządu terytorialnego właśnie z punktu widzenia wydajności fiskalnej.

5.2. Uczestnictwo w konferencjach naukowych

Wyniki przeprowadzonych autorskich lub współautorskich badań prezentowałam również w ramach konferencji naukowych. Aktywność konferencyjna z referatem lub udziałem w panelu dyskusyjnym została szczegółowo opisana w pkt 4 części II Wykazu.

5.3. Pozostała aktywność naukowa

Do pozostałej działalności naukowej zaliczam aktywność naukową w ramach grantów badawczych (Narodowe Centrum Nauki, Narodowe Centrum Badań i Rozwoju, uczelniane badania statutowe), dokonywanych recenzji wydawniczych publikacji innych badaczy oraz uczestnictwo w komitetach organizacyjnych i naukowych konferencji. Aktywności te zostały szczegółowo opisane w pkt 5-7 części II Wykazu.

6. Informacja o osiągnięciach dydaktycznych, organizacyjnych oraz popularyzujących naukę lub sztukę.

Osiągnięcia dydaktyczne

Z pracą naukową i zawodową łączę od 2017 r. dydaktykę na uczelniach wyższych (Uniwersytecie Ekonomicznym w Katowicach, Uniwersytecie Warszawskim, SGH i UMCS – na Wydziale Prawa i Administracji), wykładając zarówno na studiach dziennych jak i zaocznych, oraz na studiach podyplomowych.

Główną moją domeną dydaktyczną jest podatek VAT (*Instrumenty opodatkowania pośredniego ludności i podmiotów gospodarczych, Seletywne opodatkowanie obrotu towarami i usługami, Podatek od towarów i usług, Podatek VAT – analiza komparatystyczna Wiążące informacje stawkowe – nowa instytucja w podatku VAT*), jednakże prowadzę także zajęcia z obszaru podatków lokalnych i sektorowych (*Podatki lokalne i sektorowe*), jak i urzędowych instrumentów wsparcia podatników (*Urzędowe interpretacje przepisów prawa podatkowego*). Prowadzę również wykłady z Prawa podatkowego w ujęciu systemowym (*Prawo podatkowe*). Moje wykłady cieszą się dużą popularnością i przyciągają studentów oraz praktyków. Jestem też zapraszana na spotkania kół naukowych studentów, przykładowo Koła

Naukowego Prawa Podatkowego na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego czy Centrum Badań nad VATem na Akademii Leona Koźmińskiego.

W tym aspekcie zostałam doceniona przez Rektora Uniwersytetu Warszawskiego uzyskując następujące nagrody:

- 1) Nagroda Rektora Uniwersytetu Warszawskiego – w dniu 25 listopada 2022 r.
- 2) Nagroda indywidualna Rektora Uniwersytetu Warszawskiego – w dniu 20 listopada 2023 r.

Jestem recenzentem wielu prac licencjackich i magisterskich z obszaru ekonomii, skupiając się w tych recenzjach na aspektach prawnych podatków.

Posiadam również bardzo duże doświadczenie egzaminacyjne w obszarze podatków pracując jako:

- członek Komisji Egzaminacyjnych do przeprowadzania egzaminu sprawdzającego kwalifikacje osób ubiegających się o certyfikat księgowy w latach 2011-2014,
- członek Komisji Egzaminacyjnej do spraw Doradztwa Podatkowego, gdzie egzaminowałam kandydatów na doradców podatkowych w latach 2011-2018,
- egzaminator w Komisji Egzaminacyjnej dla kandydatów na biegłych rewidentów od 2014 (do nadal).

Osiągnięcia organizacyjne

Moje osiągnięcia organizacyjne można podzielić na osiągnięcia organizacyjne naukowe i zawodowe.

W pierwszym obszarze istotne wydają mi się dwie kwestie:

- uzyskanie akredytacji ACCA w odniesieniu do prowadzonego przeze mnie konserwatorium – *Podatek VAT (ACCA)* na Wydziale Nauk Ekonomicznych Uniwersytetu Warszawskiego,
- uruchomienie Warszawskiego Ośrodka Badań Finansów Publicznych (Warsaw Center for Public Finance Research), którego byłam inicjatorką.

W tym aspekcie zostałam doceniona przez Rektora Uniwersytetu Warszawskiego uzyskując nagrodę indywidualną III Stopnia Rektora Uniwersytetu Warszawskiego za osiągnięcia organizacyjne w dniu 23 października 2023 r.

W obszarze drugim – oprócz faktu, że od blisko 20 lat pełnię funkcje kierownicze, zawierające w swej istocie nieustanne wyzwania organizacyjne – w mojej ocenie podkreślenia wymagają dwie kwestie natury organizacyjnej:

- organizacja systemu interpretacji indywidualnych, przede wszystkim w obszarze podatków pośrednich,
- organizacja systemu wiążących informacji, w tym Wsparcia Klasyfikacyjnego dla Krajowej Administracji Skarbowej.

W jednym i drugim przypadku wejście w życie instytucji interpretacji indywidualnych oraz wiążących informacji wymagało zorganizowania takiej struktury organizacyjnej i kadrowej w Krajowej Informacji Skarbowej (wcześniej Biura Krajowej Informacji Podatkowej), aby zapewnić sprawną obsługę wnioskodawców z całego kraju oraz jednolitość wydawanych rozstrzygnięć. Brak jakichkolwiek zakłóceń w realizacji tych ustawowych obowiązków przez KIS – przy ogromie obsługiwanych spraw – uznaję za ogromne osiągnięcie organizacyjne, w którym miałam swój kluczowy wkład.

W zakresie zawodowym zostałam doceniona uzyskując następujące odznaki:

- 1) Brązowa Odznaka „Zasłużony dla Krajowej Administracji Skarbowej”,
- 2) Odznaka honorowa „Za Zasługi dla Finansów Publicznych Rzeczypospolitej Polskiej”.

Osiągnięcia popularyzujące naukę

Popularyzację nauki uprawiam przede wszystkim poprzez łączenie nauki z praktyką, o czym szczegółowo napisałam w pkt III Wykazu osiągnięć naukowych („Współpraca z otoczeniem społecznym i gospodarczym”). Elementy popularyzacji nauki można odnaleźć także w moich publikacjach w „Przeglądzie Podatkowym” i „Monitorze Prawa Celnego i Podatkowego”, które pomimo naukowego charakteru kierowane są głównie do praktyków. Charakter popularno-naukowy mają także moje zajęcia „gościnne” prowadzone na SGH lub prowadzone na studiach podyplomowych na Uniwersytecie Ekonomicznym w Katowicach, SGH czy UMCS.

Za działania popularyzatorskie naukę w swoim wykonaniu uważam również udział w licznych konferencjach, zarówno naukowych (wskazanych w pkt II.4 Wykazu osiągnięć naukowych), jak i niemających charakteru typowo naukowego, czy to podczas panelów dyskusyjnych czy też indywidualnych wystąpień, w których mogę podzielić się w sposób popularnonaukowy wynikami przeprowadzonych (samodzielnie lub z innymi badaczami) badań. Z tych konferencji o charakterze popularnonaukowym wskazać mogę przykładowo udział w konferencjach organizowanych przez Bank Gospodarstwa Krajowego dla jednostek samorządu terytorialnego (w dniach 7-8 listopada 2022 r., 23-24 maja 2023 r.) czy konferencjach organizowanych przez Ministerstwo Finansów (w dniu 11 października 2022 r.).

Do popularyzacji nauki zaliczyłabym także swoje spotkania ze studentami w ramach kół naukowych (przykładowo Koło Naukowe Prawa Podatkowego działające na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego i Uniwersytecie Ekonomicznym w Katowicach), centrów badawczych (Centrum Badań nad VAT-em działający przy Zakładzie Prawa Finansowego i Podatkowego na Akademii Leona Koźmińskiego), seminariów (przykładowo „*Efektywny system podatkowy. Rozważania na kanwie Mirrlees Review*” organizowanego przez Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu), jak również spotkania z doradcami podatkowymi (przykładowo wykład wygłoszony dla Krajowej Izby Doradców Podatkowych „*Wiążąca informacja stawkowa – nowa instytucja w podatku VAT*”).

7. Oprócz kwestii wymienionych w pkt. 1-6, wnioskodawca może podać inne informacje, ważne z jego punktu widzenia, dotyczące jego kariery zawodowej.

Pomimo wykształcenia ekonomicznego dominująca część mojego dorobku naukowego to badania w zakresie prawa. Z prawem jest również związana cała moja dotychczasowa praktyka zawodowa. Od ukończenia studiów magisterskich zajmuję się bowiem wyłącznie stosowaniem i tworzeniem prawa podatkowego. Nauka i praktyka są w moim przypadku integralnie powiązane – prowadzona przeze mnie działalność naukowa wzbogaca moją działalność zawodową, a działalność zawodowa jest bazą do pracy naukowej.

Każde z moich doświadczeń zawodowych można również uznać za pewnego rodzaju wykonaną ekspertyzę prawną czy opracowanie (koncepcję) prawne wykonaną na zamówienie instytucji publicznej lub przedsiębiorców. Kwestia ta została szczegółowo rozwinięta w pkt III Wykazu osiągnięć naukowych.

Inne, bardziej szczegółowe informacje, w tym dotyczące aktywności naukowych i zawodowych, zawiera Wykaz osiągnięć naukowych, dołączony do mojego wniosku i niniejszego autoreferatu.

Beata Jagomska-Jajda

(podpis wnioskodawcy)